

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Oprávnenia prokuristu dať výpoveď zamestnancovi**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/120/2019 zo dňa 28. 10. 2021
- 2. K prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o odvolaní, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/72/2022 zo dňa 31. 5. 2022
- 3. Nové skutočnosti v mimosporovom konaní**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/243/2021 zo dňa 23. 2. 2022
- 4. Špecifické vady diela**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/88/2020 zo dňa 28. 10. 2021
- 5. Pri podaní žaloby podľa § 122 ods. 3 ObchZ musí byť ako žalobca označená spoločnosť, nie spoločník**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/61/2022 zo dňa 6. 10. 2022
- 6. K možnosti zmluvných strán dohodnúť odlišné podmienky vzniku zmluvy, než ustanovuje zákon**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/45/2018 zo dňa 31. 7. 2018
- 7. Výkopová jama ako stavba**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžk/17/2017 zo dňa 24. 10. 2018
- 8. K použitiu prechodu pre chodcov cyklistom v čase, keď bol možný prechod na zelenú**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/156/2017 zo dňa 8. 2. 2018
- 9. K náhrade za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. a k možnosti priznania opakovanej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/105/2017 zo dňa 29. 5. 2018
- 10. Chýbajúca výmera obecných pozemkov s výhradou jej upresnenia po vypracovaní geometrického plánu v uzneseniach zastupiteľstva o schválení ich predaja**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3S/21/2021 zo dňa 9. 6. 2022
- 11. Lehota podľa § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nemá povahu premlčacej, ale prekluzívnej lehoty (rozdiel od KS BA, sp.zn. 6S/331/2016)**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 22Sa/26/2021 zo dňa 14. 6. 2022
- 12. Skutočnosti, ktoré môžu byť súdu známe z jeho činnosti, ale strana ich netvrdí alebo nevyjdú najavo inak, súd nemusí iniciatívne zohľadniť**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 25Co/37/2021 zo dňa 4. 10. 2022
- 13. O nevykonaní dôkazov súd nemusí rozhodnúť samostatným uznesením**
Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/12/2022 zo dňa 3. 10. 2022
- 14. Pri rozhodovaní o náhrade trov treba prihliadať aj k úspechu ohľadom príslušenstva, najmä, ak je v pomere k istine vysoké**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/77/2021 zo dňa 28. 9. 2022
- 15. K zodpovednosti hotela za škodu vzniknutú krádežou vecí z auta stojaceho na oplotenom hotelovom parkovisku, o ktorom hotel avizoval, že je monitorované**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/67/2017 zo dňa 27. 9. 2018

1. Oprávnenia prokuristu dať výpoveď zamestnancovi

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/120/2019 zo dňa 28. 10. 2021

Anotácia:

Žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a náhrady mzdy. V žalobe uviedol, že na základe pracovnej zmluvy z 15. júna 2010 bol zamestnaný u žalovanej na pracovnej pozícii „projektový manažér.“ Písomnou výpoveďou žalovaná so žalobcom skončila pracovný pomer z dôvodu zrušenia pracovného miesta, na základe rozhodnutia konateľa žalovanej. Žalobcovi bolo súčasne doručené rozhodnutie konateľa, podľa ktorého z dôvodu zníženia prevádzkových nákladov spoločnosť ruší pracovné miesto „projektový manažér“. Žalobca žalovanej oznámil, že výpoveď považuje za neplatnú a požiadal ju o ďalšie zamestnávanie. Žalobca uviedol, že rozhodnutie konateľa neobsahuje spresnenie výpovedného dôvodu a navyše nie je ani rozhodnutím konateľa, ale prokuristu. Prokurista nie je oprávnený konať za konateľa, ale len za spoločnosť, nie však dovnútra spoločnosti.

Právna veta:

Dovolený súd konštatuje, že účelom prokúry je ustanovenie zástupcu spoločnosti spôsobilého zaväzovať spoločnosť navonok vo všetkých veciach prevádzky podniku. V prokúre nie je zahrnuté oprávnenie scudzovať nehnuteľnosti a zaťažovať ich, ibaže je toto oprávnenie výslovne v udelení prokúry uvedené (§ 14 ods. 2 Obchodného zákonníka). Prokurista však nie je štatutárnym orgánom spoločnosti. Vzhľadom na povahu tohto špecifického druhu zastúpenia podnikateľa navonok, prokúra nezahŕňa ani žiadnu z činností, ktorú robí štatutárny orgán smerom dovnútra spoločnosti. Jeho oprávnenie na výpoveď z pracovného pomeru zamestnancovi z ustanovenia § 14 Obchodného zákonníka vyvodit' nemožno.

Právna oblasť: Pracovné právo, Obchodné právo

Právny inštitút: Výpoveď z pracovného pomeru, Oprávnenia prokuristu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 14

2. K prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o odvolaní, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/72/2022 zo dňa 31. 5. 2022

Anotácia:

Súd prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie zaviazal žalovanú zaplatiť každému zo žalobcov po 50 000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy; rozhodol tiež o náhrade trov.

Žalovaná podala návrh na zrušenie uvedeného rozsudku Súd prvej inštancie zamietol tento jej návrh uznesením, ktoré napadla žalovaná odvolaním. Krajský súd ako odvolací uznesenie potvrdil ako vecne správne. Žalovaná napadla potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu dovolaním.

Právna veta:

- I. V danom prípade dovolanie žalovanej smeruje proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zamietajúce návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.
- II. Rozhodnutím vo veci samej sa rozumie meritórne rozhodnutie o žalobou uplatnenom nároku (8Cdo/71/2019); v danom prípade je rozhodnutím vo veci samej právoplatný rozsudok pre zmeškanie.
- III. Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je rozhodnutie, ktorým sa konanie o žalobou uplatnenom nároku skončilo bez vecného prejednanja žaloby.
- IV. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovanej nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, ani proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Podaným dovolaním je napadnuté procesné rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Poznámka: Rozdielny názor vyplýva z bodu 18 rozhodnutia NS SR, sp.zn. 4Obdo/84/2019 zo dňa 30. 9. 2020, ktorý znie:

18. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Rozsudok pre zmeškanie, Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 277, § 281, § 420

3. Nové skutočnosti v mimosporovom konaní

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/243/2021 zo dňa 23. 2. 2022

Anotácia:

Dovolať naplnenie dovolacieho dôvodu videl v postupe odvolacie súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní neprihliadol na doplnenie odvolania, ktoré zaslal odvolaciemu súd dňa 28.02.2021 a novo predložené dôkazy s odôvodnením, že „...odporca doplnil dôvody odvolania a podal návrhy na vykonanie dokazovania po uplynutí 15 dňovej lehoty uvedenej v § 362 ods. 1 CSP...“. Uvedený postup označil dovolať za rozporný s ustanoveniami § 62 ods. 2 a 3 CMP v zmysle ktorých, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní a v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Právna veta:

Keďže v danej veci išlo o mimosporové konanie platí (na rozdiel od sporového konania), že aj v odvolacom konaní je možné uvádzať nové skutočnosti a predkladať nové dôkazné návrhy a súd je povinný v súčinnosti s účastníkmi konania zistiť skutočný stav veci a na účely tohto zistenia vykonať všetky potrebné dôkazy. Procesným postupom odvolacieho súdu v danej veci, ktorý sa odmietol zaoberať a vykonať odporcom navrhnutý dôkaz, ktorý mohol mať vplyv na riadne zistenie skutočného stavu veci z hľadiska tvrdení platiť stanovené výživné, bolo preto porušené právo odporcu na spravodlivý súdny proces.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – Čl. 6

4. Špecifické vady diela

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/88/2020 zo dňa 28. 10. 2021

Anotácia:

Žalobca vystavil potvrdenie objednávky servisu s označením objednávateľa, ktorej predmetom bola oprava motorového vozidla. Uvedená objednávka obsahovala popis väd motorového vozidla a za objednávateľa bola podpísaná svedkom F. G..

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca predmetnú opravu nesporne vykonal a vystavil na ťarchu žalovaného faktúru žalovaný uhradil a časť zostala neuhradená. Súd prvej inštancie sa prejudiciálne zaoberal otázkou, či došlo medzi žalobcom ako zhotoviteľom a žalovaným označeným ako objednávateľom k platnému dojednaniu zmluvy o dielo.

Právna veta:

Dovolací súd ďalej s akcentom na skutočnosť, že zmluva o dielo je najčastejším sa vyskytujúcim zmluvným typom uzatváraným podľa Obchodného zákonníka uvádza, že pri právnom posúdení zmluvy o dielo v podobe objednávky servisu vozidla je nevyhnutne potrebné zamerať pozornosť aj na špecifiká daného zmluvného vzťahu vzhľadom na predmet zmluvy, kedy sa po prevzatí vozidla zhotoviteľom – servisným strediskom, objavia vadné dielce vozidla, ktoré boli v okamihu vyhotovenia objednávky servisu neviditeľné – skryté. V prípade, ak servis pri podrobnej obhliadke vozidla, prípadne v priebehu demontáže vozidla, či priamo v priebehu opravy vozidla zistí, že je nutné vymeniť či opraviť dielce, prípadne súčasti nezahrnuté do zmluvy o dielo (ako aj objednávky servisu vozidla), je potrebné klásť dôraz na skutočnosť, či ide o závalu spôsobujúcu, že vozidlo nezodpovedá podmienkam bezpečnosti prevádzky alebo závalu, ktorá nemá vplyv na podmienky bezpečnosti prevádzky vozidla, keďže takéto rozlíšenie závad má následne dopad na rozšírenie rozsahu opravy a navýšenie ceny za vykonanú opravu. Pri takto zistených závadách je zhotoviteľ povinný informovať objednávateľa a vyžiadať si od neho súhlas na rozšírenie rozsahu opravy – resp. predmetu diela, inak nemá nárok na zaplatenie rozdielu v cene v podobe jej podstatného navýšenia, za ktoré považuje súdna prax navýšenie o 10 % ceny. Keďže zákonodarcu v stále platnej vyhláške uvedenej vyššie precizoval, že pre prípady, kedy po demontáži dielcov vozidla dôjde k zisteniu závady spôsobujúcej, že vozidlo nezodpovedá podmienkam bezpečnosti prevádzky, má zhotoviteľ nárok na nepodstatné zvýšenie ceny za dielo nepresahujúce 10 % ceny za dielo, a to bez ohľadu na súhlas so zvýšením ceny zo strany objednávateľa. Aj s takouto právnou diferenciáciou závad motorového vozidla s dopadom na následné správanie sa strán a zvýšenie ceny je možné súhlasiť a stotožniť sa s ňou v plnom rozsahu.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o dielo, Zvýšenie ceny diela

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 560

5. Pri podaní žaloby podľa § 122 ods. 3 ObchZ musí byť ako žalobca označená spoločnosť, nie spoločník

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/61/2022 zo dňa 6. 10. 2022

Anotácia:

Súd prvej inštancie z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie zamietol podanú žalobu, nakoľko bola podaná spoločníkom a nie spoločnosťou a skonštatoval, že spoločník bol oprávnený podať žalobu, ale nie vo svojom mene, ale v mene spoločnosti.

Žalobca v odvolaní súdu prvej inštancie vytýkal, že postupoval príliš formalisticky, keď žalobcu nevyzval na úkon, ktorým by sa upravila žaloba tak, aby bola korektná, pričom odstránenie nedostatku by spočívalo len v uvedení názvu žalobcu alebo keď nenariadil predbežné prejednanie sporu, na ktorom mohol prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, keďže na podanie spoločníckej žaloby žalobca je oprávnený zo zákona a jedinou vadou, ktorou návrh žalobcu na vydanie platobného rozkazu trpel, bolo samotné označenie spoločnosti s.r.o., pričom s poukazom na formuláciu návrhu, resp. predžalobnej výzvy, nasvedčujú všetky skutočnosti jednoznačne úmyslu žalobcu vymáhať náhradu škody voči žalovanému ako spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným podľa ustanovenia § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka.

Právna veta:

Žalobca ako spoločník obchodnej spoločnosti na podanie žaloby podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka nepotrebuje písomné plnomocenstvo udelené obchodnou spoločnosťou, nakoľko ako spoločník tejto spoločnosti je na podanie spoločníckej žaloby splnomocnený ex lege, avšak zároveň odvolací súd udáva, že toto zákonné zastúpenie malo byť vyjadrené už v tom, kto žalobu, resp. návrh na vydanie platobného rozkazu podáva a kto je ako žalobca v návrhu označený. Zástupca pri konaní za zastúpeného totiž musí tretím osobám dať zreteľne najavo, že nekoná vo svojom mene, ale jeho konanie je konaním v mene inej osoby, t.j. v mene zastúpeného. V opačnom prípade platí nevyvrátiteľná domnienka upravená v § 32 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že konajúca osoba koná vo vlastnom mene, t.j. za seba a je z tohto konania aj zaviazaná. Ak teda zástupca uplatňuje nároky za zastúpeného, t.j. koná v mene zastúpeného, je nevyhnutné, aby existencia vzťahu zastúpenia vyplývala už priamo z označenia konajúcich subjektov. Preto, ak spoločník uplatňuje v mene spoločnosti nároky žalobou podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, stranou sporu ako žalobca je priamo spoločnosť a spoločník je len osobou konajúcou v mene spoločnosti s ručením obmedzeným, t.j. len zástupcom tejto spoločnosti, nie stranou sporu na mieste žalobcu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné, Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodné spoločnosti, Konanie podnikateľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 122 ods. 3
160/2015 Z. z. – § 60

6. K možnosti zmluvných strán dohodnúť odlišné podmienky vzniku zmluvy, než ustanovuje zákon

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/45/2018 zo dňa 31. 7. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore, v ktorom žalobca žiadal o úhradu peňažných prostriedkov poskytnutých na základe úverovej zmluvy. Súd po realizovanom dokazovaní zistil, že k uzatvoreniu zmluvy nedošlo, pretože žalobca nepreukázal doručenie akceptácie žiadosti o úver do dispozičnej sféry žiadateľa. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že samotný podpísaný návrh na uzavretie zmluvy zo strany žiadateľa nepostačuje pre dokázanie skutočnosti jej vzniku. Žalobca podal odvolanie, v ktorom sa bránil, že mechanizmus uzatvárania zmlúv bol upravený v jej obchodných podmienkach v tom smere, že ak je akceptovaný návrh zmluvy predložený žiadateľom, v podstate sa do neho len doplnia údaje o výške poskytnutého úveru a telefonicky alebo písomne sa klientom oznámi, že úver bol odsúhlasený. Žalovaný navyše uzavretie zmluvy nikdy nerozporoval.

Krajský súd Banská Bystrica na margo námietky osobitnej úpravy ohľadom uzatvárania zmlúv výslovne deklaroval, že táto prax nie je v súlade s právom, pretože proces a okamih uzatvorenia zmluvy vyplývajúci z Občianskeho zákonníka predstavujú kogentnú právnu úpravu a zmluvné strany sa od nej nemôžu odchýliť ani obojstranne odsúhlaseným dojednaním. V súlade s uvedeným nie je platná úprava odlišného mechanizmu vzniku zmlúv možná ani vo všeobecných obchodných podmienkach.

Právna veta:

Je potrebné zdôrazniť, že zmluvná sloboda strán nezahŕňa aj právo dohodnúť sa na mechanizme vzniku zmluvy, pretože ustanovenia § 43a a nasledujúce Občianskeho zákonníka majú kogentný charakter a účastníci občianskoprávných vzťahov sa od nich nemôžu odchýliť; osobitný kontraktný proces odlišný od bežného uzavretia zmluvy môže ustanoviť iba zákon a nie dohoda strán.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 43c, § 44, § 45

7. Výkopová jama ako stavba

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžk/17/2017 zo dňa 24. 10. 2018

Anotácia:

Stavebný úrad rozhodnutím nariadil odstránenie, tzn. uvedenie do pôvodného stavu: zasypanie výkopovej jamy a výkopových rýh, ktoré boli zrealizované pravdepodobne na prekládky inžinierskych sietí súvisiacich so stavbou bytového domu. Dôvodom uvedenia začatej stavby do pôvodného stavu bola skutočnosť, že stavebné práce (vyhlbenie výkopovej jamy a rýh) boli zrealizované v čase, kedy stavebné povolenie stratilo platnosť a stavebník nepodal žiadosť o dodatočné povolenie stavby napriek tomu, že ho stavebný úrad na to vyzýval.

Najvyšší súd zistil, že zásadnou právnou otázkou, ktorú je potrebné pre ďalší postup v konaní vyriešiť je, či predmet napadnutého rozhodnutia žalovaného „zasypanie výkopovej jamy, zasypanie výkopových rýh, ktoré boli zrealizované pravdepodobne na prekládky inžinierskych sietí súvisiacich so stavbou“ možno právne kvalifikovať ako odstránenie stavby.

Právna veta:

Samotné stavenisko, ani výkopovú jamu nemožno pojmovo považovať za časť stavby v zmysle § 139 ods. 2 písm. a/ stavebného zákona, prípadne za začatú stavbu. Časť stavby i začatá stavba musí mať charakter stavebnej konštrukcie (napr. betónové základy). V ďalšom konaní je potrebné identifikovať stavebnú konštrukciu, ktorá odôvodňuje právny režim odstraňovania stavby podľa stavebného zákona, prípadne preskúmať, či právny režim uvedenia staveniska do pôvodného stavu (na ktorom sa nenachádza stavebná konštrukcia) možno podriaďiť pod odstraňovanie stavby.

Právna oblasť: Správne právo, Stavebné právo

Právny inštitút: Stavba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 50/1976 Zb. – § 139 ods. 2 písm. a)

8. K použitiu prechodu pre chodcov cyklistom v čase, keď bol možný prechod na zelenú

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/156/2017 zo dňa 8. 2. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku kolízie motorového vozidla a cyklistu; k nehode došlo tak, že maloletý cyklista križoval cestu cez prechod pre chodcov v čase, keď zelená na semafore umožňovala použitie prechodu chodcom a zároveň do križovatky vošlo vozidlo, ktoré cyklistovi na prechode nedalo prednosť a pri jeho odbočovaní doľava došlo k zrážke. Na motorovom vozidle v dôsledku zrážky vznikla škoda s tým, že ako osobu zodpovednú za jej vznik súd prvej inštancie označil cyklistu, keďže použil prechod pre chodcov bez toho, aby z bicykla zosadol. Žalovaný cyklista sa bránil tým, že zrážku nezavinil, pretože dopravné značenie umožňovalo prechod pre chodcov na základe svetelného znamenia „voľno“, s ktorým mal vodič motorového vozidla počítať; namietal, že z právnych predpisov nevyplýva jednoznačný zákaz prejazdu cyklistov cez vozovku po prechode pre chodcov a s prihliadnutím na to, že práve svietila zelená, sa javí ako spravodlivé konštruovať zodpovednosť u vodiča, ktorý mal počítať s tým, že počas trvania zelenej môže byť obmedzený subjektami križujúcimi vozovku cez vyznačený prechod.

Argumentácia cyklistu (resp. jeho zástupcov) však nebola uznaná ani Krajským súdom Nitra ako odvolacím súdom, ktorý sa jednoznačne priklonil k výkladu, že pokiaľ cyklista nekráča vedľa bicykla, nemôže križovať vozovku tak, ako to zákon umožňuje chodcom.

Právna veta:

Pokiaľ žalovaný na prechod pre chodcov „vbicykloval“, v čase keď na semafore svietilo zelené svetlo- voľno, nebol v postavení chodca (účastníka cestnej premávky pohybujúceho sa pešo – § 2 ods. 2, písm. f/), ktorému vodič motorového vozidla odbočujúci vľavo mal dať prednosť, keďže zákon o cestnej premávke neumožňuje cyklistom cez prechod pre chodcov prejazd na bicykli, – v danom prípade k stretu motorového vozidla a bicykla nedošlo tak, že došlo k nárazu motorového vozidla do bicykla, ale k nárazu bicykla do motorového vozidla, a to v čase, keď sa motorové vozidlo (odbočujúce vľavo na štvorprúdovú cestu) nachádzalo v ľavom pruhu vozovky ešte na prechode pre chodcov, teda nebolo možné od vodiča motorového vozidla spravodlivo očakávať – žiadať, aby predvídal (a obmedzil svoju rýchlosť), že žalovaný jazdiaci na bicykli vstúpi – „vbicykluje“ do vozovky v mieste označenom ako prechod pre chodcov, keď iný chodec, ktorému by musel dať prednosť, sa na hranici priechodu nenachádzal, – zákon o cestnej premávke vodičovi motorového vozidla teda prikazoval dať prednosť chodcovi, resp. chodcov neohroziť, keď žalovaný jazdiaci na bicykli nebol v postavení chodca.

Právna oblasť: Správne právo, Pozemné komunikácie, Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Povinnosti cyklistu, Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 415, § 420
8/2009 Z. z. – § 3 ods. 2 písm. b), § 4 ods. 1 písm. e), § 53 ods. 1, § 55 ods. 1, ods. 8

9. K náhrade za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. a k možnosti priznania opakovanej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/105/2017 zo dňa 29. 5. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu a zároveň o nárok na náhradu za obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom, ktoré vzniklo žalovanému ako vlastníčkovi stavby umiestnenej na pozemku žalobcov podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z.; súd prvej inštancie uviedol, že hoci uvedený zákon formu náhrady ani lehotu na jej uplatnenie neupravuje, je možné ju priznať podľa § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a tiež čl. 20 ods. 2 Ústavy. Zároveň poukázal na skutočnosť, že je vhodné ju priznať aj opakovane za určitý časový úsek (periodicky) až do usporiadania vzťahov vlastníka pozemku a jeho užívateľa.

Krajský súd Bratislava ako odvolací súd rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil s tým, že v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného skonštatoval zmeny nahliadania na otázku formy poskytovania náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva formou vecného bremena (a to nielen podľa zákona č. 66/2009 Z. z.). Zároveň citoval viaceré súdne rozhodnutia, na základe ktorých vyvodil, že po novom je súdnou praxou ustálené aj priznávanie opakovanej (nie jednorazovej) náhrady.

Právna veta:

Pokiaľ ide o charakter plnenia náhrady poskytovanej za zriadené vecné bremeno, odvolací súd uvádza, že pomerne ustálená rozhodovacia prax súdov sa pri posudzovaní primeraných náhrad za zriadenie zákonných vecných bremien spájala s koncepciou jednorazového plnenia (ktorým sa ale nevyčerpávajú všetky nároky vlastníka dotknutej nehnuteľnosti voči oprávnenému zo zákonného vecného bremena), preto súdom prvej inštancie zvolený postup, ktorý hodnotu takto určenej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva priznal opakovane je správny.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Ústavné právo

Právny inštitút: Vlastnícke právo, Obmedzenie vlastníckeho práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 128
460/1992 Zb. – čl. 20 ods. 4
66/2009 Z. z. – § 4

10. Chýbajúca výmera obecných pozemkov s výhradou jej upresnenia po vypracovaní geometrického plánu v uzneseniach zastupiteľstva o schválení ich predaja

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3S/21/2021 zo dňa 9. 6. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o preskúmanie zákonnosti uznesenia obecného zastupiteľstva, ktorým došlo k schváleniu predaja obecných pozemkov; žalobca odôvodnil svoju žalobu skutočnosťou, že aj zámer predaja obecného majetku musí byť schválený formou uznesenia obecného zastupiteľstva, ktoré musí byť dostatočne určité. V danom prípade však podľa názoru žalobcu v uznesení o schválení zámeru predaja a následne aj v uznesení o schválení samotného predaja (okrem iného) chýbala presná špecifikácia nehnuteľností; konkrétne chýbala výmera prevádzaných pozemkov a ohľadom predmetného údaj bola v uznesení uvedená len informácia, že výmera sa určí na základe geometrického plánu po jeho vypracovaní.

Krajský súd Prešov podanej žalobe vyhovel a uznesenia obecného zastupiteľstva zrušil. V odôvodnení rozhodnutia argumentoval, že v uznesení o zámere (aj schválení) predaja nehnuteľného majetku obce musia byť tie isté náležitosti, ako v zmluve o ich prevode; nepostačuje teda uvedenie výmery pozemkov v tom zmysle, že tento údaj bude upresnený až po vypracovaní príslušného geometrického plánu. Takáto identifikácia nie jednoznačná a dostačujúca v zmysle ust. § 9a ods. 5 zákona o majetku obcí.

Právna veta:

Pokiaľ obecné zastupiteľstvo schvaľuje predaj nehnuteľného majetku obce, z jeho uznesenia musí byť zrejmé, aká konkrétna nehnuteľnosť je jeho predmetom, v prospech koho a za akú cenu sa predáva. Obsahom uznesenia schváleného obecným zastupiteľstvom by mali byť tie isté náležitosti označenia nehnuteľností ako ich vyžaduje kúpna zmluva v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Dôvodná bola v tomto smere námietka žalobcu, že nehnuteľnosti uvedené v napadnutom uznesení, nie sú dostatočne jasne špecifikované, pokiaľ ide o ich výmeru. Uvádza sa v nich, že výmera bude upresnená po vypracovaní geometrického plánu. Podľa § 9a ods. 5 zákona o majetku obcí už v zámere predaj majetok priamym predajom nehnuteľnosť musí byť jednoznačne identifikovaná. Argumentom logického výkladu práva a minoru ad maius, pokiaľ už v zámere predaj majetok musí byť nehnuteľnosť jednoznačne identifikovaná, takúto požiadavku jednoznačnej identifikovateľnosti nehnuteľnosti musí spĺňať aj uznesenie obecného zastupiteľstva, ktorým už schvaľuje predaj nehnuteľného majetku obce. Bez uvedenia výmery predávanej nehnuteľnosti obce, je uznesenie obecného zastupiteľstva neurčité, a následne takýto nedostatok môže spôsobiť problémy pri realizácii uznesenia obecného zastupiteľstva, ktorým bol schválený predaj nehnuteľnosti majetku obce.

Právna oblasť: Správne právo hmotné, Územná samospráva

Právny inštitút: Hospodárenie s majetkom obce

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 138/1991 Zb. – § 9a ods. 2, 5

11. Lehota podľa § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nemá povahu premlčacej, ale prekluzívnej lehoty (rozdiel od KS BA, sp.zn. 6S/331/2016)

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 22Sa/26/2021 zo dňa 14. 6. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ktorým bolo predpísané poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie. Žalobca v podanej žalobe okrem iného vymedzil ako žalobný dôvod aj skutočnosť, že poisťovňa zahrnula do predpisu aj poistné za obdobia, pri ktorých uplynula lehota pre predpísanie poistného podľa ust. § 147 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; poisťovňa mala podľa jeho názoru na premlčanie uvedeného práva prihladiť ex offa.

Krajský súd Nitra sa následne v odôvodnení rozhodnutia vysporiadaval s výkladom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR týkajúcich sa daného ustanovenia, a síce rozhodnutia vydaného pod sp.zn. 7Sžso/28/2016 a pod sp.zn. 9Sžsk/156/2018. Následne (opierajúc sa o argumentáciu uvedenú v rozhodnutí sp.zn. 7Sžso/28/2016) prijal (napr. na rozdiel od Krajského súdu Bratislava) právny názor, že predmetná lehota je svojou povahou prekluzívnou lehotou a preto k jej uplynutiu musí Sociálna poisťovňa prihladiť z úradnej povinnosti.

Právna veta:

Pokiaľ aj zákonodarcu používa gramatické vyjadrenie „premlčanie“, obsahom zákonná úprava plynutia lehoty spĺňa znaky preklúzie, z ktorých dôvodov musí sociálna poisťovňa predpisovať poistné len v lehote stanovenej zákonom, a to aj právoplatne. Okrem toho prirovnanie premlčania k súkromnoprávnemu inštitútu tak, ako to urobil žalovaný, nie je možné aj z toho dôvodu, že zákonná úprava noriem verejného práva, ako ani zákon o sociálnom poistení neobsahuje inštitút spočívania premlčacej lehoty, čo dotvára záver o tom, že výraz „premlčanie“ fakticky znamená preklúziu práva, ku ktorej správny orgán prihladiť z úradnej povinnosti.

Právna oblasť: Právo sociálneho zabezpečenia

Právny inštitút: Premlčanie poistného

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 461/2003 Z. z. – § 147 ods. 1

12. Skutočnosti, ktoré môžu byť súdu známe z jeho činnosti, ale strana ich netvrdí alebo nevyjdú najavo inak, súd nemusí iniciatívne zohľadniť

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 25Co/37/2021 zo dňa 4. 10. 2022

Anotácia:

V odvolaní žalovaný namietal správnosť postupu súdu prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu, a tvrdil, že v rozpore s § 186 ods. 1 CSP neprihladiť na skutočnosti, ktoré mu mali byť známe z jeho činnosti.

Právna veta:

Skutočnosťami, ktoré sú súdu známe z jeho vlastnej činnosti a ktoré preto netreba dokazovať, nie sú tie, ktoré v priebehu konania nikto netvrdil a ani inak nevyšli najavo.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 186 ods. 1

13. O nevykonaní dôkazov súd nemusí rozhodnúť samostatným uznesením

Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/12/2022 zo dňa 3. 10. 2022

Anotácia:

Žalobca namietal, že v podanej žalobe, ako aj na pojednávaní samotnom navrhol vykonanie dôkazov, ale súd prvej inštancie o ich vykonaní či nevykonaní ani nerozhodol. Zo zápisnice o pojednávaní síce vyplýva, že súd sa nerozhodol ich vykonať, okrem listinných dôkazov, ale o nevykonaní dôkazov chýba samotné uznesenie.

Právna veta:

Čo sa týka argumentácie žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie o nevykonaní dôkazov nerozhodol samostatným uznesením, táto nie je správna. Zákonná úprava obsiahnutá v ust. § 185 ods. 1 C.s.p. ukladá súdu rozhodnúť iba o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná a nie aj o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov nevykoná. Ak sa súd rozhodne, že niektoré z navrhnutých dôkazov nevykoná, je povinný v odôvodnení rozsudku odôvodniť prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy, čo priamo vyplýva z ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 185 ods. 1, § 220 ods. 2

14. Pri rozhodovaní o náhrade trov treba prihliadať aj k úspechu ohľadom príslušenstva, najmä, ak je v pomere k istine vysoké

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/77/2021 zo dňa 28. 9. 2022

Anotácia:

Vo vzťahu k výroku o trovách konania sa súd vyjadroval k otázke, či sa na úroky z omeškania má prihliadať pri rozhodovaní o trovách.

Právna veta:

Vo vzťahu k výroku o trovách konania je potrebné uviesť, že úroky z omeškania sú síce príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), to však neznamená, že sa na ne nemá prihliadať pri rozhodovaní o trovách. Najmä v prípade, ak je požadované príslušenstvo vysoké v pomere k istine, je potrebné považovať za spravodlivé (čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP), aby boli strany procesne zodpovedné za výsledok konania nielen vo vzťahu k istine, ale aj k príslušenstvu, pričom procesná zodpovednosť sa prejavuje najmä zodpovednosťou za trovy konania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 255

15. K zodpovednosti hotela za škodu vzniknutú krádežou vecí z auta stojaceho na oplotenom hotelovom parkovisku, o ktorom hotel avizoval, že je monitorované

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/67/2017 zo dňa 27. 9. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie sa z hľadiska skutkových okolností týka situácie, v ktorej vznikla škoda odcudzením vecí z motorového vozidla odstaveného na parkovisku pred hotelom, ktoré bolo od verejného priestranstva oddelené bránou. Samotný hotel pri ponuke ubytovania inzeroval možnosť využitia monitorovaného parkoviska; v skutočnosti išlo o parkovisko, ktoré bolo monitorované kamerovým systémom, ale nebolo strážené. Žalobca argumentoval, že takéto parkovisko treba považovať za priestor vyhradený na ubytovanie. Súd však uzavrel, že parkovisko danej povahy by mohlo byť len priestorom určeným na uloženie vecí – nie však vecí umiestnených vo vozidle, ale len samotného vozidla. Ak by teoreticky uvažoval o tom, že by zodpovednosť hotela bola posudzovaná v rozsahu zodpovednosti prevádzkovateľov garáží a podnikov podobného druhu, opäť by nemohol dovodiť zodpovednosť hotela za veci uložené vo vozidle. Žalobca sa proti rozhodnutiu odvolal a poukazoval najmä na to, že hotel podľa jeho názoru nesplnil svoju povinnosť riadne poskytovať služby monitorovaného parkoviska.

Ani Krajský súd Bratislava však argumentácii žalovaného neprisvedčil; v zásade súhlasil so súdom prvej inštancie. Upozornil však, že úvaha o posúdení hotela ako prevádzkovateľa podniku podobného garáží je nepriliehavá.

Právna veta:

SR:

- I. Pokiaľ ponúkne ubytovateľ ubytovanému možnosť zaparkovať vozidlo na tzv. hotelovom parkovisku, malo by vozidlo charakter veci vnesenej v zmysle § 433 ods. 1 Občianskeho zákonníka iba vtedy, ak by parkovisko vyhovovalo definícii priestoru určeného k uloženiu vecí. Parkovisko, ktoré by z hľadiska ustanovenia § 433 ods. 1 Občianskeho zákonníka mohlo byť považované za priestory určené k uloženiu vecí by muselo byť uzatvorené priestranstvo, napr. situované vo vnútri ubytovacieho objektu.
- II. Parkovisko by vzhľadom na to, že je situované v nádvorí hotela a je oddelené z vonkajšej ulice bránou, mohlo spĺňať iba definíciu priestoru určeného na uloženie vecí. Prinesenou vecou by však v tomto prípade bolo iba samotné motorové vozidlo žalobcu a nie batožina a veci slúžiace osobnej potrebe uložené v tomto vozidle, nakoľko samotné vozidlo nie je priestorom vyhradeným na ukladanie ďalších vecí v zmysle ustanovenia § 433 ods. 1 Občianskeho zákonníka.
- III. Subjektom tejto zodpovednosti sú prevádzkovatelia garáží a iných podnikov podobného druhu. Pojem garáž spravidla nie je sporný, najčastejšie pôjde o podzemné garáže pod hotelmi, obchodnými domami, pod verejnými priestranstvami a podobne. Pokiaľ ide o iné podniky podobného druhu, musia to byť podniky, ktoré podobne ako prevádzkovatelia garáží poskytujú dočasnú možnosť prístrešia alebo umiestnenia dopravného prostriedku. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že o takýto zodpovednostný vzťah v súdnom prípade nejde, pretože žalovaný nebol prevádzkovateľom garáží a ani iných podnikov podobného druhu.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu spôsobenú na vnesených alebo odložených veciach

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 433, § 435, § 758